

Pleca sajūta. 1991

"Vienmēr jābūt vienotiem, kā toreiz," vairākkārt uzsvēra radošo profesiju pārstāvji – aktieri, mūziķi, fotogrāfi, trešdien Kara muzejā, Pulvertornī, atceroties barikādēs piedzīvoto. Tur 1991. gada janvāra drēgnajās naktīs pulcējās vīri un sievas pie barikāžu posteņa Nr. 1. Ar aplausiem tika sveikti barikāžu dalībnieki, klusuma brīdī godināja barikādēs bojāgājušos, un aktieri dziedāja brīvības dziesmas.

Jānis Paukštello, aktieris:

– Barikādes latviešu tautai bija ļoti nozīmīgs notikums. Es ceru, ka 1991. gada janvāra notikumus atceras un piemin ikviens. Katru gadu šajā laikā jutos ļoti labi, pacilāti. Ir daudz barikāžu varoņu, kurus neviens nezina, neaicina piedalīties svinīgos pasākumos un neapsveic. Es pazīstu kādu puisīti, kurš, paslēpies malkas kaudzē, redzēja apšaudi Vecmīlgrāvī. Puika bija tikai desmit gadus vecs.

Juris Kulakovs, mūziķis:

– Gadiem ejot, barikāžu laika nozīmīgums nemazinās. Tik lielu tautas vienotību neesmu izjutis vairs nekad. Tāds teiciens ir: briesmas vieno. Es domāju, ka patriotisms nav gājis mazumā. Latvijas galvenais uzdevums šobrīd ir latviskās identitātes saglabāšana daudzo globalizācijas procesu gaismā. Kādreiz visus gribēja pārtaisīt par krievvalodīgajiem, bet tagad – paši sevi pārtaisām par amerikāņiem.

Eduards Pāvuls, aktieris:

– Šodien jutos ļoti labi. Nevar justies slikti, ja jāatzīmē savas dzimtenes aizstāvības, tautas vienotības atceres dienas. Mēs visi taču gājām cīnīties par brīvu Latviju. Cīnījāmies par to, lai Latvija būtu brīva, lai bērni varētu iet latviešu skolā, lai latvieši varētu dzīvot kā latvieši. Tauta toreiz bija vienota, mēs visi gājām uz barikādēm. Kad tajās naktīs staigājām pa Rīgas ielām, baiļu nemaz nebija. Barikāžu laika sajūtas iesaku piedzīvot ikvienam.

Es un Harijs Liepiņš bijām arī kino aktieri. Un kino skatījās arī omonieši un sarkanarmieši. Mums bija noruna, ka uzbrukuma gadījumā barikādēs stāvēsim pirmajās rindās, lai naidnieki redzētu, ka priekšā stāv kino aktieri, un varbūt nešautu. Tā arī mēs stāvējām – pirmajās rindās.

Valdis Aivars, diriģents un brīvmākslinieks:

– Tolaik dziedājām dziesmas, ko dziedāt bija aizliegts. Uz barikādēm braucām nevis tāpēc, ka mūs aicināja, bet tāpēc, ka mums tur vienkārši bija jābūt. Atskatoties uz tiem notikumiem, prātā nāk doma: ja nebūtu bijuši upuri un tumšie brīži, līdzīgas sajūtas kā toreiz vēlētos piedzīvot vēlreiz. Tie bija mūsu tautas gaišākie brīži. Tā, kā dziesma skanēja toreiz, tagad vairs neskan.

Juris Hiršs, aktieris:

– Nacionālais teātris atrodas pašā Rīgas sirdī, tāpēc gribot negribot tas atradās arī barikāžu notikumu krustpunktā. Atceros, toreiz ilgi uzturējāmies teātrī. Kāds gribēja veidot sarakstu, kurš aktieris kur un cikos dežurēs. Tomēr tas izrādījās pilnīgi nevajadzīgi, jo tāpat gandrīz visi aktieri atradās teātrī. Teātris bija vaļā, cilvēki nāca, bet mēs dziedājām.